

Αθήνα, 18 Ιανουαρίου 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς

Διδότου 26, 106 80 Αθήνα
ΤΗΛ.: 210 3618118 - 3605579, FAX: 210 3605436
E-mail: geoteeath@otenet.gr
Web site: www.geotee-anste.gr

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Ημερίδα

Νόμος 4036/12 για τα Γεωργικά Φάρμακα
Παρουσίαση - Αξιολόγηση - Προοπτικές
Ομιλία του Προέδρου του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. – Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς
κ. Σταύρου Ζαννόπουλου

Ημερίδα για το Νόμο 4036/12 για τα γεωργικά φάρμακα πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 17 Ιανουαρίου στην αίθουσα της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Π.Α.Α. του Υπ.Α.Α.Τ., την οποία διοργάνωσε το Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς του ΓΕΩΤ.Ε.Ε.. Συμμετείχαν περισσότερα από 250 άτομα.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. **Μάξιμος Χαρακόπουλος** ο οποίος κήρυξε την έναρξη εργασιών της ημερίδας, στην ομιλία του επισήμανε ότι η αποτίμηση της πραγματικότητας στο χώρο της φυτοπροστασίας στη χώρα μας δεν είναι θετική και παρουσιάζονται υστερήσεις τις οποίες οφείλουμε να αποκαταστήσουμε. Τόνισε ότι επιβάλλεται να υπάρχει μακροπρόθεσμος σχεδιασμός για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων και ότι ο νόμος 4036/12 είναι η αρχή η οποία βάζει τα θεμέλια και δείχνει την κατεύθυνση που προωθείται. Η στρατηγική ολοκληρώνεται με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης και μια σειρά εφαρμοστικών διατάξεων. Την εθνική αυτή στρατηγική οφείλουμε να ολοκληρώσουμε και στη συνέχεια να υπηρετήσουμε όλοι όσοι μετέχουμε στην προσπάθεια για την αγροτική ανάπτυξη της χώρας μας.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκε και απηύθυνε χαιρετισμό ο κ. **Μιχάλης Βασιλάκης** Περιφερειακός Σύμβουλος Αττικής εντεταλμένος για τα θέματα αγροτικής και κτηνιατρικής πολιτικής της Περιφέρειας, ο οποίος τόνισε τη σημασία της αγροτικής ανάπτυξης για την έξοδο της χώρας από την κρίση.

Ο Πρόεδρος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου κ. **Σπύρος Μάμαλης** επισήμανε τη σημασία της ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων για την οικονομικότητα, την παραγωγικότητα, την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία της υγείας τόσο των παραγωγών όσο και των καταναλωτών και ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους ότι το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. έχει συγκροτήσει μόνιμη επιτροπή για τα Γεωργικά Φάρμακα η οποία παρακολουθεί τις εξελίξεις και εισηγείται τις προτάσεις του Επιμελητηρίου.

Στο πρώτο μέρος της ημερίδας παρουσιάστηκαν εισηγήσεις από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ενώ στο δεύτερο μέρος της έγινε συζήτηση στην οποία συμμετείχαν οι εισηγητές και το ακροατήριο της ημερίδας.

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε την ομιλία του Προέδρου του Παραρτήματος Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. κ. **Σταύρου Ζαννόπουλου**, ενώ τα συμπεράσματα της ημερίδας θα παρουσιαστούν αφού γίνει η σχετική επεξεργασία του διαθέσιμου υλικού.

Υφιστάμενη κατάσταση και προοπτικές στο χώρο της εμπορίας και χρήσης γεωργικών φαρμάκων

Σταύρος Ζαννόπουλος
Γεωπόνος
Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

Κυρίες και κύριοι,

Είναι κοινά αποδεκτό, ότι όπου ασκείται η γεωργία στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή, τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στο χώρο της εμπορίας γεωργικών φαρμάκων (ΓΦ) συνοψίζονται ως:

- Χρέη παραγωγών προς καταστήματα ΓΦ
- Χρέη καταστημάτων ΓΦ προς εταιρείες
- Εμπορία μη εγκεκριμένων δραστικών ουσιών (δ.ο.)
- Διενέργεια εμπορίας από μη έχοντες τη σχετική άδεια
- Εγκρίσεις φυτοπροστατευτικών προϊόντων (προσωρινές εγκρίσεις – ήσσονες καλλιέργειες π.χ. ανθοκομικά – μικρά οπωροφόρα – κηπευτικά – αρωματικά φυτά)

Η χρήση των ΓΦ από τους επαγγελματίες χρήστες δηλαδή αγρότες και ψεκαστές παρουσιάζει κι αυτή δυσλειτουργίες, κυριότερες από τις οποίες είναι:

- Ανώτερες της συνιστώμενης δόσεις εφαρμογής
- Ρύπανση με τα κενά συσκευασίας
- Ρύπανση με τα υπολείμματα του βυτίου
- Κακής ποιότητας – κακοσυντηρημένα ψεκαστικά συγκροτήματα
- Άκαιρες – υπερβολικός αριθμός επεμβάσεων
- Αθέτηση χρονικού διαστήματος μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής
- Μείωση αριθμού των εγκεκριμένων δ.ο. Κατ' εφαρμογή της κοινοτικής - πίεση επιλογής για ανάπτυξη ανθεκτικότητας
- Άγνοια των κανόνων ασφαλείας για το χειρισμό των ΓΦ
- Λανθασμένη εφαρμογή των ΓΦ με τα ψεκαστικά μέσα (διπλοψεκάσματα, εφαρμογή με αντίξοες καιρικές συνθήκες)
- Κακές συνθήκες αποθήκευσης

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο επιχειρεί μέσα σε ένα σύντομο χρονικό διάστημα να βελτιώσει πολλά από τα προβλήματα της υφιστάμενης κατάστασης της Ελληνικής φυτοπροστασίας. Επικεντρώνεται στο συνδυασμό α) της οργάνωσης, β) της κατάρτισης και γ) του ελέγχου.

Με την κατάρτιση των καταλόγων οργανώνεται κάθετα και συστηματοποιείται όλος ο χώρος της φυτοπροστασίας. Έτσι δημιουργούνται:

1. Μητρώο κατόχων άδειας διάθεσης (άρθρο 4)
2. Μητρώο βιομηχανιών και βιοτεχνιών παρασκευής ΓΦ (άρθρο 34)
3. Μητρώο εμπόρων ΓΦ (χονδρική – λιανική) (άρθρο 35)
4. Κατάλογος εγκεκριμένων ΓΦ (άρθρο 36)
5. Παρατηρητήριο τιμών λιανικής πώλησης ΓΦ (άρθρο 47)
6. Εθνικός κατάλογος σκευασμάτων μακρο-οργανισμών (άρθρο 48)

Παράλληλα υπάρχει στενή παρακολούθηση με τη λεπτομερή ηλεκτρονική καταγραφή της φυτοπροστασίας κατά χρήση, αγροτεμάχιο, σκεύασμα, δόση εφαρμογής και αίτιο. Με τον τρόπο αυτό ασκείται έλεγχος από το κατάστημα ΓΦ και δυνητικά σε κεντρικό επίπεδο, για την τήρηση τόσο της πολλαπλής συμμόρφωσης όσο και των προαιρετικών πρωτοκόλλων ποιότητας. Βεβαίως απαιτείται άριστη συνεργασία μεταξύ της εφαρμογής και της Ενιαίας Δήλωσης Εκμετάλλευσης του αγρότη και είναι βέβαιο ότι η ενδεδειγμένη καταγραφή αυτή επιφέρει μια αύξηση του κόστους των υπηρεσιών, το οποίο μετακυλιέται στο κόστος της καλλιέργειας, εκτός αν επιτευχθεί να χρηματοδοτηθεί από κάποιο Μέτρο του ΠΑΑ.

Πολύ σημαντικό βήμα για αποτελεσματική φυτοπροστασία είναι η καταλληλότητα των ψεκαστικών μέσων. Η πιστοποίηση των ψεκαστικών από τον εξοπλισμό των Σταθμών Επιθεώρησης θα συμβάλλει στην αξιόπιστη λειτουργία τους, με ακριβή δοσολογία και διασπορά των ΓΦ, κάτι που συνεπάγεται βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος, αύξηση της παραγωγικότητας και μείωση του κόστους σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση.

Οι διαρκείς έλεγχοι φυτοπροστατευτικών προϊόντων ως προς την ύπαρξη έγκρισης, την εγγυημένη σύνθεση, τις φυσικοχημικές ιδιότητες, την ετικέτα και τις συνθήκες αποθήκευσης θα μειώσουν τη διακίνηση μη εγκεκριμένων δραστικών ουσιών και θα αποθαρρύνουν όσους επιδιώκουν να παραπληροφορήσουν ή να εξαπατήσουν. Θετική για την αποτροπή της παραβατικότητας είναι η θέσπιση αυστηρών διοικητικών και ποινικών κυρώσεων, διότι τα ποσά που δαπανώνται για τη φυτοπροστασία στη χώρα μας είναι πολύ μεγάλα και κατά συνέπεια μεγάλο και το κίνητρο για παράνομο κέρδος.

Η εφαρμογή προγραμμάτων ελέγχου για υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων και οι επίσης αυστηρές διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σε παραγωγούς και εμπόρους, είναι μέρος της εθνικής στρατηγικής που αποσκοπεί στην παραγωγή προϊόντων ασφαλών για τον καταναλωτή. Βαρύνουσα είναι η σημασία των ελέγχων για το εξαγωγικό μας εμπόριο, διότι πέρα από τα άμεσα οφέλη που έχει η διακίνηση στις ξένες αγορές φορτίων προϊόντων μας απαλλαγμένων από υπολείμματα ΓΦ, το διεθνές branding για το Ελληνικά αγροτικά προϊόντα έχει προστιθέμενη και διαχρονική αξία στην προσπάθεια που οικοδομείται επί χρόνια για τη Μεσογειακή διατροφή ως πακέτο εξαγωγής και στην οποία πρέπει να επενδύσουμε περεταίρω.

Η μεγαλύτερη επένδυση στην προσπάθεια της πολιτικής του ΥΠΑΑΤ για παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, ασφαλών για τον καταναλωτή και το σεβασμό του περιβάλλοντος είναι η κατάρτιση, βασική και συμπληρωματική, όλων των εμπλεκόμενων στο χώρο της αγροτικής παραγωγής: επαγγελματίες χρήστες, διανομείς και σύμβουλοι.

Θεσπίζεται ο ρόλος του συμβούλου για την Ορθολογική Χρήση των Γεωργικών Φαρμάκων (ΟΧΓΦ). Βεβαίως χρειάζεται να εξειδικευθεί από τις επόμενες εφαρμοστικές διατάξεις ποιος ο ακριβής ρόλος του συμβούλου. Με την παρούσα νομοθεσία, εισάγεται μία ακόμη μορφή συμβούλου στην Ελληνική γεωργία ενώ ταυτόχρονα υπάρχουν οι εξής κατηγορίες συμβούλων που εμπλέκονται στην αγροτική εκμετάλλευση και χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

ο σύμβουλος του προγράμματος Παροχής Γεωργικών Συμβουλών του Μέτρου 114 του ΠΑΑ 2007-2013 σύμφωνα με την ΚΥΑ 199999/11 με έργο την υποστήριξη των γεωργών για την τήρηση των υποχρεώσεων πολλαπλής συμμόρφωσης, όπως ορίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) 73/2009.

ο επιβλέπων σύμβουλος για την εφαρμογή και πιστοποίηση του προτύπου Agro2, Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος – Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Γεωργική Παραγωγή

ομοίως, σύμφωνα με την Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (COM (2011) 627 final/12-10-2011) προτεραιότητα στη Νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 δίδεται σε α) Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης που περιλαμβάνουν και ατομική καθοδήγηση (άρθρο 15) και β) Συμβουλευτικές υπηρεσίες (άρθρο 16).

Έχοντας λοιπόν στόχο:

α) την απλοποίηση των διαδικασιών

β) την αποτελεσματικότερη οργάνωση της γεωργικής εκμετάλλευσης

γ) την αποφυγή της χρηματοδότησης από εθνικούς πόρους ή από ανταποδοτικά τέλη προερχόμενα από τον Έλληνα παραγωγό και

δ) την αποφυγή επικαλύψεων, καθώς η ΟΧΓΦ περιέχεται στην πολλαπλή συμμόρφωση και ταυτόχρονα βασικός στόχος του Εθνικού σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) είναι η προώθηση της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας, ως μέρος του όλου που είναι η Ολοκληρωμένη Διαχείριση.

Προτείνουμε τα εξής:

1. Να παρέχεται η συμβουλευτική υπηρεσία από μία ενιαία μορφή συμβούλου καταγεγραμμένη σε ένα μητρώο, τόσο για την ΟΧΓΦ όσο και για όλους τους παραπάνω σκοπούς.
2. Δε θα πρέπει να υπάρχει ασυμβίβαστο μεταξύ της ιδιότητας του εμπόρου ΓΦ και του συμβούλου, ώστε να δοθεί στα καταστήματα η δυνατότητα να παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες στους αγρότες. Το επιχείρημα αυτό ενισχύεται από την ανάγκη να αμειφθεί το γεωπονικό “service”, διότι διαχρονικά ήταν αυτονόητα δωρεάν, τόσο στο κατάστημα όσο και στο χωράφι.
3. Με έκπληξη διαπιστώσαμε ότι στο ΕΣΔ (κεφάλαια 3.3 2η περίπτωση και 6.9), προβλέπεται να υπάρχουν σύμβουλοι, των οποίων ο βασικός τίτλος σπουδών δεν είναι Γεωπόνου ή Τ.Ε. Γεωπονίας, όπως περιγράφεται στο ΠΔ 109/89. Εκφράζουμε τη διαφωνία μας με το συγκεκριμένο στόχο διότι είναι αντιεπιστημονικός και ατελέσφορος για τα επιδιωκόμενα από το Ν. 4036, δηλαδή την υγιεινή των τροφίμων, τη ασφάλεια του καταναλωτή και την προστασία του περιβάλλοντος.
4. Στη διαδικασία της πιστοποίησης και παρακολούθησης του έργου των συμβούλων, το ΓΕΩΤΕΕ έχει τη δυνατότητα με την οργάνωσή του σε όλη την επικράτεια και το επιστημονικό του δυναμικό να αντεπεξέλθει αξιόπιστα.

Καταλήγοντας, ας δούμε μερικές από τις σημαντικές ημερομηνίες που ορίζονται από το Ν. 4036:

- 27-1-12: ο Ν. 4036 τίθεται σε ισχύ.
- 14-12-12: καταληκτική ημ/νία για υποβολή ΕΣΔ προς την Επιτροπή της ΕΕ και λοιπών κρατών (άρθρο 18).
- 14-12-12: καταληκτική ημ/νία για γνωστοποίηση προς την Επιτροπή της ΕΕ από τη Συντονιστική Εθνική Αρχή (ΣΕΑ) διατάξεων σχετικών με επιβολή κυρώσεων (άρθρο 30).
- 30-6-13: καταληκτική ημ/νία για την υποβολή έκθεσης από τη ΣΕΑ προς της Επιτροπή της ΕΕ για τη δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας. (άρθρο 28).
- 26-11-13: καταληκτική ημ/νία για θέσπιση συστήματος χορήγησης πιστοποιητικού επαρκούς γνώσης ΟΧΓΦ σε επαγγελματίες χρήστες, διανομείς και συμβούλους. (άρθρα 19 & 33).
- 26-11-15: εφαρμογή της απαίτησης κατοχής πιστοποιητικού επαρκούς γνώσης ΟΧΓΦ (άρθρο 20).
- 26-11-16: καταληκτική ημ/νία πρώτης επιθεώρησης ψεκαστικού εξοπλισμού (άρθρο 22)

Θα κλείσω θέτοντας ένα θέμα που μπορεί να μη σχετίζεται άμεσα με τις διατάξεις του Ν. 4036, έχει να κάνει όμως με την απαραίτητη τήρηση των διατάξεων αυτών και εκπροσωπώντας 10.000 γεωτεχνικούς στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα είμαι υποχρεωμένος να το υποστηρίξω: Η πολυδιάσπαση των υπηρεσιών του ΥΠΑΑΤ, βάσει του Καποδίστρια και μετέπειτα του Καλλικράτη, στη δικαιοδοσία Αντιπεριφερειάρχων και Δημάρχων, δεν έλυσε, αλλά αντίθετα δημιούργησε προβλήματα εφαρμογής της αγροτικής πολιτικής. Εάν πραγματικά λοιπόν θέλουμε την κατά το δυνατό καλύτερη λειτουργία του ελεγκτικού μηχανισμού, απαλλαγμένου από τοπικές μικροπολιτικές πρέπει όλες οι σχετικές με τη γεωργία υπηρεσίες να επανέλθουν στο ΥΠΑΑΤ.